

CINEMA^{per a} estudiants

CURS 2009 - 2010

PEL·LÍCULA RECOMANADA PER A:
ESO. Batxillerats. Cicles Formatius i Formació d'Adults

ÀREES I TEMES:
Educació Física / Educació Musical / Dansa / Tutoria

Això és ritme

FITXA TÈCNICA I ARTÍSTICA

Direcció: Thomas Grube i Enrique Sánchez Lansch.

País: Alemanya.

Any: 2004.

Durada: 100 min.

Gènere: Documental.

Producció: Uwe Dierks, Thomas Grube i Andrea Thilo.

Música: Karim Sebastian Elias i Igor Stravinsky.

Fotografia: René Dame i Marcus Winterbauer.

Muntatge: Dirk Grau i Martin Hoffman.

SINOPSI

Simon Rattle escull “La consagració de la primavera” en el seu debut com a director de la Filharmònica de Berlín. Sobre l'escenari més de 250 escolars es mouen al ritme de la música de Stravinsky en una coreografia creada per a ells per Royston Maldoom. Hores, dies i mesos de treball desembocaran en un experiment artístic i pedagògic únic al món. Un llarg camí fins que comencen a apreciar el valor de la representació col·lectiva, el donar-se, l'abandonar-se a la música i utilitzar el cos per expressar-la.

Això és ritme

Una classe de dansa pot canviar la vostra vida

ELS PROTAGONISTES

El documental acompanya els tres adolescents protagonistes: Marie, Olayinka i Martin durant els tres mesos d'assajos. Royston Maldoom i el seu equip els demanen perseverança i els ensenyen els primers passos de ball. Per a la major part d'ells aquesta és la seva primera trobada amb la música clàssica. Durant els assajos tots experimenten daltabaixos, inseguretats, sobtada seguretats en si mateixos, dubtes i entusiasme. Un viatge emocional per mons nous i imprevistos.

Això és ritme

SIR SIMON DENIS RATTLE

Va néixer a Liverpool l'any 1955 i va estudiar al Liverpool College. Va aprendre piano i violí, però les seves primeres participacions i treballs a l'orquestra simfònica van ser com a percussionista. Va ingressar a la Royal Academy of Music de Londres. L'any de la seva graduació, va guanyar el Concurs de Direcció John Player. Aquest mateix any va ser nomenat director assistent de l'Orquestra Simfònica de Bournemouth i el 1977 director assistent de la Real Orquestra Filharmònica de Liverpool. No obstant això, va ser en el seu període amb l'Orquestra Simfònica de la Ciutat de Birmingham (CBSO) quan va cridar l'atenció de la crítica i el públic. Actualment Rattle és el director principal de l'Orquestra Filharmònica de Berlín (BPO).

ROYSTON MALDOOM

(Coreògraf) Va començar la seva carrera com a coreògraf el 1975 quan el seu primer treball va obtenir el premi Fundació de França a l'assoliment artístic més destacat. Posteriorment ha coreografiat treballs per al Dance Theatre of Harlem, el Scottish Ballet, L'Irish National Ballet, el Ballet Nacional de Perú i molts altres al Regne Unit i a l'estranger.

Ha ocupat alguns dels càrrecs més importants en el món de la dansa al Regne Unit. Al llarg dels anys ha organitzat molts tallers i ha treballat amb nois del carrer a Etiòpia, amb poblacions marginals a Perú, amb joves catòlics i protestants a Irlanda del Nord, amb convictes de presons, així com també a moltes escoles de primària i secundària i a escoles de ball professionals.

Això és ritme

SUSANA BROUGHTON

(Coreògrafa). Després del seu pas per la Universitat de Cantorbery (Nova Zelanda), Susannah va ensenyar al Laban Centre for Movement and Dance i a la London Contemporary Dance School. El seu treball a Berlín ha inclòs dos projectes de ball principals amb Sir Simon Rattle i l'Orquestra Filharmònica de Berlín.

MARIE

Té 14 anys. A sisè de primària sempre faltava a classe però el gener de 2003 estava ja a l'últim curs de secundària obligatòria esperant realitzar els seus exàmens finals satisfactòriament. La vam conèixer al pati i ens la vam tornar a trobar al taller al qual evoluciona sorprenentment. No va ser fàcil per a Marie però al final del projecte sembla haver trobat finalment el seu camí.

MARTIN

Té 19 anys. Va destacar des del començament del taller de ball No Limit. Al principi es va mantenir escèptic davant del projecte i la seva participació al mateix. Durant les vuit setmanes del taller es va trobar amb obstacles que gairebé fan que es rendeixi. Després del projecte va seguir ballant amb el grup durant diversos mesos. Ara estudia Bioinformàtica a Berlín.

OLAYINKA

Té 16 anys. Va passar els seus primers mesos sol a un cantó del gimnàs, mentre els altres nois corrien al voltant. Olayinka té 16 anys i va arribar a Alemanya fa 6 mesos. A la seva classe hi ha 20 adolescents internacionals amb un tret en comú: tots són refugiats a Berlín i incapaços de parlar la llengua alemanya. Olayinka és de Nigèria. Els seus pares van morir a la guerra civil quan tenia 15 anys. Després del projecte, Olayinka va aprendre alemany en un any i es va canviar a un institut amb nois alemanys. Ara té un apartament propi en comptes d'una habitació en un hostal. Ha decidit aprendre informàtica i ja no sent nostàlgia per la seva pàtria.

ENTREVISTA ALS DIRECTORS DE "AIXÒ ÉS RITME!"

(l'entrevista sencera la podeu trobar a www.filasiete.com)

- **Com sorgeix la idea de realitzar la pel·lícula?**

Enrique Sánchez Lansch:

Havíem estat considerant durant molt de temps el fet de presentar la música com una experiència vital en el cinema. Com pot una obra com "La Consagració de la Primavera" combinar-se amb una història, documental o de ficció, de tal manera que la història sigui més emocionant i que els espectadors tinguin un major accés a la música? A principis de l'estiu de 2002 teníem idea de fer una pel·lícula sobre la nova era de l'Orquestra Filharmònica de Berlín sota la batuta de Sir Simon Rattle. Aviat vam comprendre que el projecte educatiu de l'orquestra revelava molt més, fent canvis en la sala de concert on habitualment treballen i donant peu a una nova línia amb la nova direcció. Això va revelar que aquesta institució cultural podia assumir la responsabilitat social activament. L'opció del projecte era llavors més fàcil. Amb 250 participants era el més gran i, gràcies a l'arribada dels ballarins juntament amb l'Orquestra Filharmònica, el projecte va ser el més emocionant i visual de la primera temporada.

Thomas Grube:

El que va atreure la nostra imaginació va ser el contrast. D'una banda estava el treball de Royston Maldoom, que durant els últims 30 anys ha estat viatjant en una furgoneta vermella de correus per tot el món i emprenent projectes de ball, sobretot amb nois del carrer, i d'altra banda estava l'Orquestra Filharmònica de Berlín.

El nostre desig era veure què passaria quan el ritm violentament vigorós de Stravinsky s'apropés als nois del carrer ignorants tant de l'Orquestra Filharmònica de Berlín com de la música clàssica. Desitjàvem experimentar aquest procés, que era també un acostament físic. Desitjàvem veure sobre el terreny les llavors del projecte educatiu d'aquesta orquestra i com ressorgirien. El projecte era el primer d'aquest estil a Berlín, per la qual cosa el resultat es presentava incert. Això era la base de la nostra pel·lícula. →

Això és ritme

Enrique Sánchez Lansch:

Sabíem abans del rodatge que desitjàvem seguir els preparatius dels joves per una banda i els preparatius de l'Orquestra Filharmònica per una altra. Entre els participants joves volíem retratar alguns d'ells més detalladament, mostrar el que la música pot canviar. També volíem mostrar les etapes de la vida de Sir Simon, quines experiències personals poden convèncer a algú tan profundament sobre la feina d'educació musical i la comunicació. Quatre setmanes abans de començar els tallers vam conèixer Royston Maldoom. Aviat va quedar palès que amb la seva fascinant vida i personalitat jugaria un paper similar en la pel·lícula a Sir Simon.

Thomas Grube:

Hi havia un acord perquè tots els participants treballassin en les mateixes condicions. Els 250 joves, el coreògraf i l'Orquestra Filharmònica es coneixerien en el transcurs dels assajos. Aquest acord servia també per a nosaltres, que vam deixar clar que no volíem entrevistar cap dels protagonistes amb anterioritat. El guió en si mateix va haver de ser desenvolupat com a part del procés. El rodatge, sobretot durant els tallers, va ser emocionant i va implicar tots els membres de l'equip en una marató de tres mesos.

En un espai amb 50 joves, durant un assaig de ball, sempre ocorre alguna cosa. A causa de les demandes dispars de les situacions, vam fer la filmació amb dos formats diferents, que gairebé mai havien estat combinats fins a aquell moment. Els retrats dels joves i els assajos orquestrals van ser registrats sobre HD 25p, que en aquest moment és el format digital més clar i

més viu, mentre que durant els tallers vam utilitzar DVCAM, que permet major facilitat per a moure's discretament enmig de ballarins i coreògrafs.

Al final teníem 200 hores de material, que vam veure, transcriure i filtrar durant tres mesos. Només després que ens havíem familiaritzat amb tot el material vam començar a tallar i això ens va dur un altre mig any.

Això és ritme

LAS REFLEXIONES DE LOS PROTAGONISTAS

La película contiene interesantes comentarios realizados por los protagonistas, principalmente por Royston Maldoom, que trascienden lo que sería una clase de danza. Aquí hemos recogido algunos de esos comentarios. Leelos y coméntalos en clase.

Miriam Pech (profesora)

- En mi opinión, a los estudiantes de secundaria les gusta el instituto, porque... porque es el único lugar en que se sienten seguros, siempre está ahí y se rige por reglas que conocen. Eso les da seguridad.

Suz (Susana Broughton)

- Por duro que parezca, si constantemente les decimos que no es suficiente, que sabemos que pueden hacerlo mejor, entonces comenzarán a trabajar a ese nivel antes que si les decimos: "Genial, fantástico", cuando ni han empezado a desarrollar su potencial.

- Al final de la sesión de hoy han comenzado a trabajar en silencio. Cuando eso sucede, tiene lugar una verdadera transformación, porque la mente, la voz y el sonido se desconectan, y automáticamente la vista y la percepción sensorial entran en acción para poder seguir. Y en cuanto eso ocurre, comienza a producirse el verdadero cambio.

• Y lo extraordinario del cuerpo, aunque a veces uno no lo sienta ni le apetezca, es que si se adopta cierta actitud, lo que pasa es que el cuerpo lo transmite al resto de tu ser. Así que si uno se entrena físicamente, más tarde todo acabará encajando emocional y mentalmente. Creo que el cuerpo es un buen indicador de lo que ocurre en nuestro interior. Nuestro cuerpo físico expresa cómo estamos.

→

Això és ritme

Royston Maldoom

- Y la razón por la que trabajamos en silencio es porque cuando bailamos tenemos que hablar con el cuerpo. Es algo que tendréis que practicar.
 - Podemos fingir que la disciplina no es importante, pero... en la vida necesitamos disciplina. Pensemos lo que pensemos. A menudo comienza por ser algo impuesto desde fuera, y luego debe convertirse en nuestra propia disciplina. Sin ella nada tiene ninguna posibilidad de futuro.
-
- ¿De qué tenéis miedo? ¿Por qué estáis nerviosos? Porque esas risas, no os dais cuenta, pero en vuestro interior, en alguna parte de vuestro interior tenéis miedo. Y tal vez sea miedo a parecer idiotas, o a no poder hacerlo, o tal vez sea miedo a que vuestros amigos se rían de vosotros. Si vuestros amigos se ríen de vosotros cuando estáis intentando hacer algo, preguntaos si son buenos amigos. Porque un amigo es alguien que está ahí apoyándonos cuando intentáis hacer algo nuevo en la vida. Es muy importante ser consciente de ello. Un amigo es alguien que os ayuda a progresar.
 - ¿Quiénes son los (alumnos) que creéis que van a progresar? ¿Quiénes tienen fuerza en su interior? ¿Y quiénes no la tienen aún? Su cuerpo os dirá lo que les pasa por la mente. Bien, concentraos. Creo que este chico conseguirá ser cualquier cosa que se proponga. Creo que este chico también, pero no se lo cree. Tiene miedo, miradle la cabeza. ¿Sí? Tiene mucha fuerza, pero no se lo cree. Muy bien. Echemos un vistazo y veamos quién más hay. Esta persona tiene bastante fuerza, pero le tiene miedo, Intenta detenerla con las manos. Sí, ahora comienza a creer en ella.
 - Los hombres apenas tienen oportunidad de tocarse unos a otros en un contexto no competitivo, sin agresividad. Y el contacto es una necesidad básica de todos los seres humanos, incluyendo al género masculino.
 - Es un buen ejemplo... de lo que les hacemos a las mujeres en nuestra sociedad. Todas estas chicas... son fuertes. Pero ninguna de ellas cree aún que se les permitirá desarrollar todo su potencial. Y son los ojos, ¿sí? Estas mujeres aún no pueden cantar victoria. Tienen fuerza, su cuerpo tiene mucha fuerza, pero tienen miedo de utilizar esa fuerza. Buen trabajo, sentaos. No os penséis que sólo estamos bailando. ¿Vale? **Una clase de danza puede cambiar vuestra vida.**

Això és ritme

ÍGOR FIÓDOROVICH STRAVINSKY

(Oranienbaum, Rusia, 1882 – Nueva York, 1971)

Compositor y director de orquesta, Stravinsky fue esencialmente un ruso cosmopolita y uno de los músicos más importantes y trascendentales del siglo XX, tanto en Occidente como en su tierra natal, llegando a ser considerado por la revista *Time* como una de las personalidades más influyentes de este siglo.

Su larga existencia - murió cuando iba a cumplir los 89 años - le permitió conocer gran variedad de corrientes musicales. Resultan justificadas sus protestas contra quienes le tildaban de ser un músico del futuro: "Es algo absurdo. No vivo en el pasado ni en el futuro. Estoy en el presente".

Stravinsky compuso una gran cantidad de obras clásicas abordando diferentes estilos como el *primitivismo*, el *neoclasicismo* y el *serialismo*, pero es conocido mundialmente por tres obras de uno de sus periodos iniciales (el llamado *período ruso*): **El pájaro de fuego** (*L'Oiseau de feu*, 1910), **Petrushka** (1911) y **La consagración de la primavera** (*Le sacre du printemps*, 1913). Para muchos, estos ballets clásicos, atrevidos e innovadores, prácticamente reinventaron el género.

Stravinsky también escribió para diversos tipos de conjuntos en un amplio espectro de formas clásicas, desde óperas y sinfonías a pequeñas piezas para piano y obras para grupos de jazz. También alcanzó fama como pianista y compositor, frecuentemente de sus propias composiciones. Fue también un escritor; con la ayuda de Alexis Roland-Manuel, Stravinski compiló un trabajo teórico titulado *Poetics of Music* (Poética musical), en el cual aparece la polémica frase: "La música es incapaz de expresar nada por sí misma".

Això és ritme

ORGANITZA CINEMA^{per a} estudiants

INFORMACIÓ I RESERVA

Telf. 935403698 /660070129. Fax.935555070
cinemaper aestudiants@cinemacultural.es

AMB EL SUPORT DE

Ajuntament de Mataró (Educació)
Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet (Educació)
Ajuntament de Terrassa (Educació)

COL.LABOREN

Centres de Recursos Pedagògics
Maresme I, Maresme III i Ciutat de Badalona